

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nr 157 oktober 2019

UTGIVEN SEDAN 1981

www.slmk.org

TEMA

AVSKRÄCKNING

**I DETTA
NUMMER**

**AVSKRÄCKNING I EN MULTIPOLÄR VÄRLD
– KAN DET ÖVERHUVUDTAGET FUNGERA?**

**KÄRNVAPENHOTET OCH VÅR
MÖJLIGHET ATT BEGRIPA DET**

**SVERIGE OCH FN:S KÄRNVAPENKONVENTION
– NEJ IDAG, JA IMORGON?**

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**

FÖRÄNDRA SYNEN PÅ KÄRNVAPEN GENOM ATT FÖRBJUDA DEM!

Ytterligare ett nedrustningsavtal har gått i stöpet. Den 2 augusti lämnade USA och Ryssland officiellt INF-avtalet om medeldistansrobotar från 1987. Tron på multilaterala system är låg hos auktoritära ledare som tror att de kan styra världen som ett företag, ett uttryck för en missuppfattning av vad internationellt samarbete och internationell rätt är.

När det gäller kärnvapen uttalar sig många som om det bara finns en sanning, nämligen att kärnvapen behövs för att hålla oss säkra. Att kärnvapen är en självklarhet i vår tillvaro och att vi inte bör ifrågasätta dem. Vi såg det i Lars-Erik Lundins

”VI ÄR ÖVERTYGDA OM ATT KÄRNVAPNEN KOMMER FÖRBJUDAS OCH ELIMINERAS INOM VÅR LIVSTID.”

enmansutredning i våras, vi ser det när vi talar med diplomater från kärnvapenstaterna, när vi talar med Totalförsvarets forskningsinstitut med flera. De talar som om kärnvapen är ett måste, att vi inte kan eller bör förbjuda dem.

Vi accepterar inte den sanningen. Vårt mål är att förändra normen kring kärnvapen. Vi är övertygade om att kärnvapnen kommer förbjudas och elimineras inom vår livstid. Redan för tio år sedan skrev Hans Corell, tidigare rättschef i FN om just detta i vår tidning, att det är fullt möjligt att förbjuda kärnvapen och att svårigheterna framför allt är politiska (gå gärna in på vår hemsida och läs hans artikel från februari 2010). Detsamma gäller även idag och det som behövs är därför mod och politiskt ledarskap.

I juni bjöd dåvarande utrikesminister Margot Wallström in till ett högnivåmöte med stater från olika delar av världen för att komma fram till konkreta framsteg för icke-spridningsavtalets (NPT) översynskonferens 2020. Resultatet av detta möte var en deklARATION som tyvärr inte berör kärnvapnens humanitära konsekvenser och som huvudsakligen upprepar sådant som man redan kom överens om under 2010 års konferens. Regeringen har sagt att man inte vill backa i NPT-processen och man vill se konkreta åtaganden för nedrustning, men vad innebär det egentligen i praktiken?

Den 12 juli, mitt i semestern gick regeringen ut med att man för närvarande inte kommer att skriva under FN:s konvention om ett förbud mot kärnvapen. Regeringen har öppnat upp för möjligheten att ta upp frågan igen efter NPT:s översynskonferens i maj 2020, ifall NPT-konferensen misslyckas. Flera amerikanska diplomater inom Trump-administrationen har välkomnat regeringens beslut att inte signera konventionen. Hur mycket har beslutet påverkats av andra?

Regeringens beslut har kritiserats hårt, inte minst av SLMK och ICAN. Men många andra är upprörda. Under 2018 stödde en stor majoritet av Sveriges befolkning ett förbud mot kärnvapen och att Sverige skulle signera förbudskonventionen. Dessa röster borde regeringen lyssna till. ❖

Clara Levin

Tillförordnad generalsekreterare
clara.levin@slmk.org

Jan Larsson

Ordförande för Svenska Läkare mot Kärnvapen
jan.larsson@slmk.org

Välkommen på föreningens
ÅRSMÖTE
på Norrtullsgatan 45
i Stockholm kl 14.00 den
25 JANUARI
2020

Årets föreläsare är Thomas Jonter, professor i internationella relationer vid Stockholms universitet. Mer information på www.slmk.org.

**BLI FÖRTROENDE-
VALD!**

Vill du engagera dig i kärnvapenfrågan och samtidigt hjälpa oss vara en livskraftig förening? Då är du varmt välkommen att nominera dig själv, eller någon annan, till Läkare mot Kärnvapen styrelse 2020!

Vill du veta mer om uppdraget? Hör av dig till valberedningens Carin Odhner på carin.odhner@slmk.org eller 070-575 53 43.

INNEHÅLL

4 AVSKRÄCKNING I EN MULTIPOLÄR VÄRLD
- KAN DET ÖVERHUVUDTAGET FUNGERA?

8 KÄRNVAPENHOTET OCH VÅR
MÖJLIGHET ATT BEGRIPA DET

11 SVERIGE OCH FN:S KÄRNVAPENKONVEN-
TION - NEJ IDAG, JA IMORGON?

12 HIROSHIMADAGEN 2019

14 DETTA HAR HÄNT / PÅ GÅNG

16 INTERNATIONELL UTBLICK

17 KRÖNIKA

Läkare mot Kärnvapen nr 157 oktober 2019
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 4000 ex

Läkare mot Kärnvapen är en kvartalstidskrift
som ges ut av föreningen
Svenska Läkare mot Kärnvapen (SLMK)

SLMK är en av tio organisationer som ingår
i ICAN:s internationella styrgrupp.

Ansvarig utgivare: Jan Larsson
Linnég. 2 H, 753 32 UPPSALA
Tel 0725-66 87 25
E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr: Jan Larsson,
Ulf König, Gabriel Holmbom,
Clara Levin och Sofia Tuvestad

Tryckeri: Exakta Creative
i Hässleholm 0451-38 49 50

Layout: Gabriel Holmbom,
egdesign.gabriel@gmail.com

Prenumerationsärenden handläggs
av kansliet i Stockholm, adr se sid 18.

Tryckt på miljögodkänt papper.

Bankgiro 901-0901.

Swish 1239010901.

90 | SVENSK
KONTO | INSAMLINGS
KONTROLL

UTGIVNINGSPLAN

Nr	Manusstopp	Distribution
158	15 november	December

Manus till nästa nr skickas till:
Jan Larsson, jan.larsson@slmk.org

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**

AVSKRÄCKNING

i en multipolär värld – kan det överhuvudtaget fungera?

Av Thomas Jonter

Få skulle förneka att vi sedan en tid befinner oss mitt uppe i en global maktförskjutning. Västvärldens självklara dominans är på väg att tas över av Asien. USA:s supermaktsposition utmanas på flera områden av Kina. Kalla krigets bipolära maktordning där USA och Sovjetunionen delade upp världen i två maktblock är sedan länge ett passerat stadium.

Idag talar mycket för att vi har ett multipolärt internationellt system där flera stormakter konkurrerar om makt och inflytande. Regionala konflikter accelererar och kärnvapen börjar bli en alltmer central ingrediens i de nya konfliktmönster som utvecklar sig. Alla dessa nya kärnvapenhot äger rum i en ny global dynamik, i en mindre förutsägbar geopolitisk kontext jämfört med med kalla krigets bipolära internationella system. Under det kalla kriget drog USA och Sovjetunionen in resten av världen i ett maktspel där det var de som skapade spelets regler. USA och Sovjetunionen byggde detta maktspel på teorin om avskräckning. Enligt denna teori skulle ett krig dem emellan leda till ömsesidig förintelse och därför avstod de från regelrätta konflikter. Denna föreställning blev rådande bland beslutsfattare i Washington och Moskva under det kalla kriget, och dagens kärnvapenmakter påstår att avskräckningen fungerar även i det nya multipolära system som växt fram efter Berlinmurens fall. I denna artikel diskuteras förutsättningarna för en fungerande avskräckningspolitik i dagens multipolära värld med flera reella och flera potentiella kärnvapenstater. För att kunna göra denna analys behöver vi bekanta oss med hur avskräckningen som politiskt instrument utvecklades

under det kalla kriget. Hur växte den fram och hur var den tänkt att fungera i praktiken? Handlade supermakterna i enlighet med hur en effektiv avskräckningspolitik skulle föras? Avslutningsvis kommer förutsättningarna för en fungerande avskräckningspolitik idag att diskuteras, utifrån omständigheter som i grunden har förändrat premisserna för hur en sådan kan fungera.

AVSKRÄCKNINGENS DYNAMIK UNDER DET KALLA KRIGET

Kan avskräckningsteorin verkligen på ett tillfredsställande sätt förklara varför inga mellanstatliga krig bröt ut i Europa under det kalla kriget? Ledande statsvetare som Robert Jervis, John Mearsheimer, Kenneth Waltz och en rad andra forskare har i olika studier hävdade att avskräckningen fungerade eftersom hotet om ömsesidig förintelse skapade en ömsesidig sårbarhet. USA och Sovjetunionen skapade en maktbalans, den så kallade terrorbalansen, bestående av jämbördiga kärnvapenarsenaler på bägge sidor. Arsenalerna innefattade en så kallad "second strike capability", vilket innebar att även om en stat totalförstördes av en fiendes kärnvapen skulle den förintade staten ändå kunna skicka iväg en våg av kärnvapen från u-båtar och ständigt patrullerande bombflygplan mot motståndaren. Enligt detta synsätt har kärnvapnet revolutionerat den militärteknologiska utvecklingen till den grad att krig mellan kärnvapenstater anses som högst osannolik.

Avskräckningsteorin har ifrågasatts och kritiserats med hänvisning till att det finns en rad alternativa förklaringar till

▲ Thomas Jonter är professor i internationella relationer vid Stockholms universitet och har länge forskat om kärnvapen. 2016 kom han ut med boken *The Key to Nuclear Restraint* som handlar om Sveriges tidigare planer på att skaffa kärnvapen. 2019 tilldelades han *Läkare mot Kärnvapens Anti-atom-bombsdiplom*.

den långa freden i Europa och till att inga militära konflikter utbröt mellan USA och Sovjetunionen. Ett argument som lyfts fram mot en allt för ensidig syn på avskräckningens effekter, är att vi vet alldeles för lite om hur beslutsfattare på bägge sidor av järnridån verkligen tänkte och handlade när det gällde planering och förberedelser för ett kärnvapenkrig. Den akademiska litteraturen är full av antaganden utan substansiell koppling till fakta, misstolkningar eller rena felaktigheter. Huvudorsaken till detta är brist på relevant information. Fortfarande är stora delar av arkivmaterialet som rymmer krigsplaneringarna under det kalla kriget hemligstämplade. När arkiven öppnas i USA, Ryssland och andra kärnvapenstater – vilket kan dröja decennier, för att inte säga längre – kan en vederhäftig analys göras och resultatet

kan då jämföras med andra potentiella förklaringar till den långa freden i Europa. Andra alternativa förklaringar har exempelvis betonat framväxten av internationellt samarbete och internationella avtal som minskat risken för väpnade konflikter överhuvudtaget sedan andra världskrigets slut. I en intressant analys av den franska forskaren Benoit Pelopidas, var det snarare tur än en skicklig hantering av rationellt fungerande statsledningar som räddade världen från en ett kärnvapenkrig under Kubakrisen 1962. Kärnvapenmakterna har skapat en överdriven tilltro till att avskräckningspolitiken tillsammans med rationell krishantering kan hantera och kontrollera uppseglande kärnvapenkonflikter.

Det vore dock fel att dra slutsatsen att avskräckningspolitiken under kalla kriget inte ägde någon relevans överhuvudtaget. Jag utesluter inte att det finns skäl att anta att den hade en dämpande inverkan på kärnvapenmakterna, i synnerhet på hur supermakterna agerade i vissa situationer. Poängen är snarare att den inte var så effektiv och rationellt kontrollerbar som har hävdats av förespråkarna. Vid ett närmare betraktande av hur supermakterna agerade i praktiken, måste slutsatsen bli att de inte själva riktigt trodde på den.

Om nu avskräckningen fungerar så effektivt, varför har då både USA och Sovjetunionen/Ryssland sökt förhindra att andra länder skaffar sig kärnvapen? Varför skulle avskräckningen enbart fungera för vissa stater? Den globala amerikanska kärnvapenpolitiken har också varit minst sagt ambivalent. Den har pendlat från en strävan att hindra andra stater från att få tillgång till kärnvapen till att ge kärnvapenskydd till allianspartners genom att placera ut vapen i vissa NATO-stater i Europa. Den har ibland varit inriktad på att minska spänningarna genom att betona avspänning och söka rustningskontroll med Sovjetunionen respektive Ryssland medan man vid andra tillfällen hävdar rätten till "First Use" för att försvara sina intressen.

”

Om nu avskräckningen fungerar så effektivt, varför har då både USA och Sovjetunionen/Ryssland sökt förhindra att andra länder skaffar sig kärnvapen?

En annan invändning som riktats mot avskräckningspolitikens påstådda rationella kontrollerbarhet är att både USA och Sovjetunionen från tid till annan handlat stick i stäv mot själva kärnan av denna uppfattning: att eftersträva en kvantitativ och kvalitativ jämvikt för att skapa maktbalans. I själva verket ökade de sina arsenaler av kärnvapen, ofta i strid med vad de lovat i nedrustningsavtal. Detta ledda till att upprustningen accelererade till en ackumulerad kapacitet på över 70 000 kärnvapen under 1980-talet. Forskare har ställt frågan varför detta skedde, om nu de båda supermakterna var intresserade enbart av att upprätthålla den ömsesidiga avskräckningsbalansen. Det skulle i så fall ha räckt med ett par hundra kärnvapen på båda sidor. Studier av hur USA agerat över tid visar att den amerikanska synen på en fungerande avskräckning långt ifrån varit enhetlig, och olika bedömningar har gjorts över tid där man under vissa perioder haft en mycket svag tilltro till dess avhållande verkan.

Under Kubakrisen fick också denna blinda tro på kärnvapens avskräckande effekt en allvarlig knäck då de båda supermakterna var nära att hamna i ett kärnvapenkrig. Bakgrunden var att Sovjetunionen hade placerat kärnvapenrobotar på Kuba för att avskräcka amerikanska attacker och skydda sin revolutionära bundsförvant under ledning av Fidel Castro. När statsledarna John F. Kennedy och Nikita Chrusjtjov

insåg hur nära ett kärnvapenkrig de befann sig, började de ifrågasätta den strategi som dittills varit förhärskande. Kubakrisen hade visat att hotet om massiv vedergällning och ömsesidig förintelse inte var en hundra procentig garanti för att kärnvapenkrig kan undvikas. Heta linjen upprättades mellan Moskva och Washington och en tid av omfattande internationella förhandlingar för att minska kärnvapenspridning tog vid, vilket resulterade i icke-spridningsavtalet 1968. Både USA och Sovjetunionen insåg att en internationell reglering måste till för att minska riskerna för kärnvapenkrig och hindra en spridning av dessa massförstörelsevapen.

AVSKRÄCKNING I EN MULTIPOLÄR VÄRLD – ÄR DET MÖJLIGT?

Vi var många som trodde att kalla krigets slut skulle leda till en fredligare och mindre hotfull värld. Den ideologiska lösningen mellan kapitalism och kommunism kunde läggas åt sidan för att bygga en säkerhetspolitiskt stabilare värld utan kärnvapen. Mycket gjordes också för att stabilisera det globala säkerhetspolitiska läget och flera omfattande nedrustningsinitiativ togs. Nu går tyvärr trenden i motsatt riktning – kapprustning med nya och mer effektiva kärnvapen. Men hur kan då en avskräckning fungera i detta nya multipolära internationella system? Mycket talar för att den inte kommer att fungera alls. Det finns en rad omständigheter som pekar i den riktningen, vilka kan sammanfattas i fem punkter:

1 Geopolitikens ökande betydelse med en global maktförskjutning från västvärlden till Asien. Detta har fått till konsekvens att Asien har blivit ett potentiellt högriskområde där flera stater, en del med kärnvapenkapacitet, befinner sig i konflikt med varandra om politiskt inflytande och territorier. Dessutom kännetecknas området av korta avstånd mellan de rivaliserande staterna. Allt detta har ökat risken att en konflikt kan eskalera till ett kärnvapenkrig.

En kort illustration av det komplexa geopolitiska läget kan vara på sin plats: Kina

delar gränser med Ryssland, Nordkorea, Indien och Pakistan, Ryssland med Kina och Nordkorea. Indien gränsar mot Pakistan och Kina, och Pakistan har landgräns mot Indien och Kina. Det är inte svårt att föreställa sig att i en sådan komplex säkerhetspolitisk miljö risken ökar för kärnvapenspridning och att en uppblussande militär konflikt kan leda till kärnvapenkrig. De korta avstånden och den politiskt turbulenta situationen gör det svårt att etablera ett förutsägbart krishanteringssystem som möjliggör en någorlunda robust avskräckning.

2 Regionala konflikters ökade betydelse.

Framväxten av en multipolär global maktordning innebär att det dominerande mönstret från det kalla kriget inte längre gäller, med två supermakter som kunde dominera och kontrollera resten av världen. Denna maktförskjutning har lett till ökade regionala spänningar och konflikter, där regionala stormakter konkurrerar om territorier och om politiskt och ekonomiskt inflytande. Det är inte bara i Asien som vi ser detta mönster. Även i Mellanöstern, där den säkerhetspolitiska instabiliteten är till och med ännu djupare än i Asien, ser vi hur kärnvapenhotet har ökat sedan kalla krigets slut. Israel har kärnvapen även om man inte officiellt har erkänt detta. Iran ökar steg för steg sin tekniska förmåga att utveckla kärnvapen och många är oroade att stater som Saudiarabien och kanske även Egypten är på väg att följa efter. Tyvärr har det amerikanska beslutet att lämna Iranavtalet ökat denna risk. Avtalet, som undertecknats av USA och de andra permanenta medlemmarna av FN:s säkerhetsråd samt EU, har som mål att öka insynen i Irans kärntekniska program och därmed förhindra att landet skaffar kärnvapen. Liksom i

Asien ökar nu risken i Mellanöstern att en militär konflikt snabbt går över i ett kärnvapenkrig.

3 Den genom ny vapentechnologi allt tydligare gränsen mellan konventionell krigföring och kärnvapenkrig.

En rad teknologiska landvinningar har gjort det svårare att förlita sig på en avskräckningsstrategi som i stort sett enbart fokuserar på kärnvapeninnehav. Tiden efter kalla krigets slut har sett en rad teknologiska innovationer på områden som övervakning, underrättelseinhämtning och kärnvapenbärarsystem, vilka alla kommer ha djupgående konsekvenser för hur stater kan agera i krissituationer. Artificiell intelligens, drönare, cyberteknik och nanoteknologi

”

Framväxten av en multipolär global maktordning innebär att det dominerande mönstret från det kalla kriget inte längre gäller

har ökat sårbarheten i det geopolitiskt mindre förutsägbara internationella system som beskrivs i punkt 1 och 2. Risken för felbedömningar har ökat väsentligt och gör det svårt, för att inte säga omöjligt att föra en avskräckningspolitik på en rationell och förutsägbar grund.

4 Moderniseringen av befintliga kärnvapensystem och produktion av nya kärnvapen som är tänkta att användas.

Enligt de överenskommelser som slöts mellan USA och Ryssland skulle kärnvapeninnehavet minska steg för steg. Förhandlingarna som gick under namnet "Strategic Arms Reductions Talks" (START) var framgångsrika och ledde 2009 och 2010 fram till förhandlingar mellan Barack Obama och Dmitrij Medvedev. Man satte nya djärva mål och kom exempelvis överens om att antalet kärnvapen skulle uppgå till högst 2 200 på vardera sida. Nu ser vi tyvärr en motsatt utveckling – kapprustning med nya och mer effektiva kärnvapen.

Det handlar, förutom om gigantiska moderniseringsprogram för massförstörelsevapen med enorm slagstyrka, även om att producera kärnvapen med mindre sprängverkan, tänkta att användas operationellt på krigsslagfältet. Införandet av dessa mindre kärnvapen, så kallade "low yield nuclear weapons" innebär i praktiken att strategin om avskräckning från det kalla kriget överges. Den bärande tanken var ju att kärnvapeninnehav skulle garantera att de aldrig behövde användas.

5 Nedmonteringen av internationella rustningskontroller.

Parallellt med den negativa utvecklingen som här beskrivits, ser vi också hur både USA och Ryssland tagit mått och steg för att nedmontera den internationella rustningskontroll som framgångsrikt förhandlats fram sedan Berlinmurens fall. Upphävandet av INF avtalet är ett oroande exempel på detta, USA:s tillbakadragande från kärnavtalet med Iran ett annat. Många experter spår att det framgångsrika START-avtalet som löper ut i januari 2021 inte kommer att förlängas. Om det sker, om START avtalet överges, då har vi inget globalt nedrustningsavtal i kraft. Om vi nu inte tar med NPT i beräkningen. Dess artikel 6 säger nämligen att kärnvapenstaterna ska medverka till att avskaffa sina kärnvapen. Men å andra sidan är det ett åtagande som kärnvapenmakterna inte har efterlevt och sannolikt inte heller har ambitionen att leva upp till i framtiden.

Det internationella avtalet om ett kärnvapenförbud, TPNW, som FN röstade ja till, har sin grund i att stater som undertecknat NPT har tröttnat på kärnvapenmakternas spel: att inte leva upp till vad de lovat i artikel 6. Syftet med TPNW är nämligen att sätta press på kärnvapenstaterna att förverkliga det de förbundit sig att göra: att göra världen fri från kärnvapen. Detta arbete är nu viktigare än någonsin med tanke på hur världen utvecklas och hur kärnvapenmakterna agerar. ❖

KÄRNVAPENHOTET

och vår möjlighet att realistiskt begripa det

Av Elisabet Södersten
Psykolog, medlem i Läkare mot Kärnvapens Vetenskapliga råd

Följande artikel lyfter fram psykologiska aspekter och belyser en del av komplexiteten när det gäller hot och vad kärnvapenhotet innebär. Behovet av att förstå människans förmåga att begripa och hantera kärnvapenhotet på ett realistiskt sätt gäller i hög grad fortfarande.

”At the outset, we need to understand the nature of the threat itself and our ability to conceptualize it realistically” (Wagner 1985).

I vetenskapliga sammanhang kan äldre referenser ibland anses vara förlagade. Men referenser från 1980-talet när det gäller psykologi och kärnvapen förmedlar förutom specifik kunskap också hoppfullhet. En välbehövlig hoppfullhet att ta vara på, om att förändring är möjlig.

KÄRNVAPENHOTETS KOMPLEXITET

Problematiken kring kärnvapen är i mångt och mycket fortfarande densamma som under 1980-talet men i en annan kontext. De internationella relationerna har förändrats, antalet kärnvapen har minskat men vapnen har utvecklats och antalet länder med kärnvapen har ökat:

”Psychology is, as Walsh (1984) has initiated, the field most capable of clarifying the confusing nature of the nuclear age. People’s uninformed behavior has resulted in the unbroken escalation of nuclear arsenals. However, informed behavior has the potential to transform nuclear threat into world peace. We have the

expertise to understand behavior in the nuclear age. We must develop that expertise to its fullest extent and then put it to immediate, constructive use” (Wagner 1985).

En del i komplexiteten och problematiken kring begreppet hot, särskilt när det gäller kärnvapen, handlar om den politiska avskräckningsstrategin:

”Even deterrence, the centerpiece of U.S. foreign policy, came under scrutiny as scholars noted the logical and empirical inconsistencies in the policy” (Milburn 1961, Christie 2001).

Det argumentet används även idag då det inte finns något logiskt eller empiriskt sätt att bevisa om avskräckning faktiskt avhåller en fiende från att attackera. Man kan endast veta när avskräckning misslyckats (Christie, Wagner och Du Nann Winter 2001). Det går inte att vetenskapligt bevisa att nukleär terrorbalans förhindrat krig mellan kärnvapenländer. Endast en attack med kärnvapen från någon part skulle utgöra ett bevis för att terrorbalans inte fungerar.

”... the possibility of nuclear war is based in human behavior and therefore, psychology can (and must) be vitally involved in finding ways to remove that possibility” (Walsh 1984, Wagner 1985).

UTVECKLINGSPSYKOLOGISKA ASPEKTER

En ingång till beskrivningen av den psykologiska delen av hot är att ta det från början. Inom den psykologiska vetenskapen har man studerat män-

▲ Elisabet Södersten är psykologutbildad vid Stockholms och Uppsala universitet.

- Master of Science in Psychology 1990 och legitimerad psykolog 1997.
- Tidigare arbetat inom klinisk psykologi, psykodynamisk inriktning.
- Intresseområden: Existentialistisk psykologi och Peace Psychology.
- Verksam inom SLMK:s vetenskapliga råd.

niskans psykologiska utveckling. Om man vill förstå och beskriva människans upplevelse av hot, hur hon hanterar hot och tidvis kan utveckla hotfullt beteende gentemot andra, finner man förr eller senare förklaringar inom barnpsykologin och spädbarnspsykologin. Detta kan väcka frågor för den som inte har förkunskaper i psykologi, då vi (helt korrekt) förknippar barnet med oskuldfullhet. För den intresserade framträder vid närmare studier en grundläggande kunskap som öppnar för vidare perspektiv.

Här kommer nu en teoribildning av psykoanalytikern Volkan att lyftas fram. Motivet är att visa på den stora komplexiteten vad gäller psykologiska relationer och ett antagande om hur allt hänger ihop från mikronivå till makronivå.

Utifrån andras studier och sin egen kliniska erfarenhet visar Volkan på hur individen utvecklas psykologiskt, hur ett behov av både fiender och allierade utvecklas och hur reaktioner på detta behov, tillsammans med annan psykologisk utveckling, skyddar individens känsla av ett själv. I sin forskning lyfter han fram människors omedvetna inre konflikter, att det på grund av dessa i många fall finns en emotionell investering i att vilja upprätthålla fiendebilder. I detta sammanhang har begreppet "fredsrädd" myntats.

Volkans bok *The Need to Have Enemies and Allies, From Clinical Practice to International Relationships* är skriven under slutet av det kalla kriget (1988). Den boken ansågs vara en milstolpe i studiet av människans försök att förstå och få kontroll över de mest destruktiva aspekterna av sitt handlande. I kontrast mot Freuds pessimism om människans möjlighet att tillämpa och lösa konflikter utan våld lyfter Volkan fram att det i civilisationsprocessen sker psykologiska förändringar som utvecklar civilisationen och som kan motarbeta krig.

På frågan om människan behöver fiender ger Volkan ett jakande svar. Han hänvisar till kliniska studier där människans själv är synligt och till erfarenheter från de psykologiska utvecklingsfaserna, som den del av den psykoanalytiska teorin som ger en förklaring till det ursprungliga framträdandet av den andre som fiende (Fornari 1966, Volkan 1988).¹

Volkan fäster stor vikt vid barnets tidiga utveckling. Han menar att man måste fråga sig varför det är så att barnet kan visa ångest när det ser en främmande vid åtta månaders ålder. Spitz (1957, 1965, Volkan 1988) kallade denna ångest främlingsångest. Spitz och Mahler (1968) kom fram till att skälet är att i detta stadium etablerar barnet ett unikt objekt – en speciell kärlek med attribut som inte går att bytas ut. Alla är främmande utom det unika objektet modern/fadern,

▲ För att skydda sig mot en kärnvapenattack under Kalla kriget fick barn och vuxna lära sig att "duck and cover". Det innebar att vid en kärnvapenattack skulle de ta skydd under bord, filter eller vad de hade att ta till för att skonas så mycket som möjligt från konsekvenserna. Detta ingav en falsk känsla av trygghet.

eller den närmsta vårdnadsgivaren. Barnet har funnit en partner där det kan utveckla objektrelationer i deras sanna form. Det spelar ingen roll vem den främmande är. Barnet reagerar på frånvaron av den närmsta vårdnadsgivaren. Barnet gör skillnad på den närmsta vårdnadsgivaren och den som inte är det – skillnad på den "goda" närmsta relationen och den som inte är det, den "dåliga" som inte kan härberga barnets behov.

Fornari (1966, Volkan 1988) tolkar det 8 månader gamla barnets försök att undvika att titta på främlingen som ett uttryck för att främlingen uppfattas som en dålig närvaro som barnet försöker att eliminera. Barnets reaktion inför främlingen har en funktion i den psykologiska processen att skilja ut den för barnet närmsta vårdnadsgivaren från dem som inte är det. Fienden uppkommer första gången i barnets främlingsångest utan att barnet någonsin har upplevt något obehagligt eller en attack från en främling. Det ursprungliga etablerandet av den andre som en fiende kan förstås endast i termer av externalisering, ett dåligt inre objekt externaliseras på främlingen.

Försvarsmekanismer som externalisering, projektion och förskjutning² skyddar jaget mot att uppfatta en psykologisk fara. Dessa försvarsmekanismer är alla relaterade till sättet som individen använder personer eller objekt "därute" (Volkan 1988).

I främlingsångest är begreppsbeskrivningen från individualiserad främling till politisk fiende inte enkel. Den går genom ett flertal komplexa, biologiska och psykologiska processer varav en inbegriper aggression gentemot det närmsta objektet (Fornari, Volkan 1988).

Parens (1979, Volkan 1988) visade på en påfallande "biologisk ökning" av barnets aggressionsdrift vid omkring nio månaders ålder, vilken betraktas som en utveckling av envishet och självrådighet. Denna ökning av aggression föranleder ett behov av att kunna behärska och kanalisera aggressionen, eftersom den innebär konflikter och ambivalens för barnet.

Barnet är beroende av den närmsta vårdnadsgivarens kärlek, så om ilska och aggressiva impulser innebär ett hot för barnet att förlora kärleken upp-

hävs impulserna direkt. Då signalerar denna process en psykologisk fara och Parens fann att barn snabbt förskjuter sin ilska på eller mot något annat. Denna process av förskjutning blir en förlaga till den individualiserade idén om fienden (Parens 1979, Volkan 1988). Den andre på vilken aggressionen förskjuts blir farlig och kan också bli en passande reservoar för oönskade inslag i barnets självkänsla.

Då vi gör upptäckter och erfar dessa processer går vi längs vägen av utveckling mot ungdomen. Hindren som uppstår längs vägen bidrar till att utveckla konceptet av fienden, delvis genom dess sammanväxande med det som gäller känslan av ett själv. Slutligen som vuxna, utrustade med ett eget värdesystem och värderingar som hör ihop med kulturen, vet vi vem vi tycker om och ogillar och vad som är säkert och vad som inte är det. Bakom denna ganska stabila fasad ligger barndomsprocesser vilkas inflytande trots allt kan påverka oss (Volkan 1988).

ANSVARsutveckling

Utvecklingen från barndom till vuxenblivandet går genom många faser, av vilka en inbegriper ansvarsutveckling, då barnet blir varse att det så småningom behöver ta ansvar för sina handlingar.

Socialisering in i vuxenvärlden förlöper successivt. Runt 18-årsåldern kräver samhället att individer tar ansvar. Vuxenvärlden bygger på sociala värderingar där till exempel våldssamma handlingar, ibland föranledda av destruktiva projektioner, leder till att individer lagförs. I samhällsstrukturen finns rättsväsendet med lagar som är tänkta att hindra enskilda individer och grupper att bruka våld mot andra/varandra. Dessa lagar som byggts upp under århundraden kan ses som samhällets sätt att ta ansvar för att hantera psykologiska mekanismer som externalisering och projektion (om de anses destruktiva eller leder till våldsamheter) vilka även förekommer på gruppnivå.

RELATIONER MELLAN GRUPPER

I en studie av Jonas & Fritsche (2013), *Destined to die but not to wage war* nämns alternativa ångestbuffertar som ett sätt att förebygga destruktiva beteenden mellan grupper (Jfr Fornari, Volkan 1988 om främlingsångest och utvecklingsprocesser).

”Although intolerance and aggression against outgroup are in themselves expressions of an anxiety buffer (i.e., forms of worldview defence), the activation of alternative anxiety buffers may prevent negative intergroup behavior because they may provide existential security, make people less vulnerable to anxiety, and reduce accessibility of death-related thoughts” (Jonas, Fritsche 2013).

När man inom det psykologiska fältet talar om stora gruppers relationer till varandra kan även nationer definieras som stora grupper. Då handlar det om internationella relationer.

När Bronfenbrenner (1961) under kalla kriget jämförde de bilder som västmakterna och Sovjetunionen hade av varandra visade det sig att människor i dessa länder hade liknande bilder av varandra. Man var varandras spegelbilder och spegelbilderna var diaboliska fiendebilder. Människan tenderar att utveckla sådana särskilt om hon känner sig hotad (Frank, 1967; White, 1966, Christie, et al 2001).

Dessa exempel antyder att de psykologiska mekanismerna som förskjutning, externalisering och projektion förekommer på alla mänskliga nivåer. Det handlar om det lilla barnets interaktion med primärobjektet (modern, fadern, närmsta vårdnadshavaren), mellan individer, mellan mindre grupper och mellan stora grupper. Exemplet, ett fåtal bland ett oräkneligt antal, ger kunskap som hjälper oss att förstå mänskligt handlande vid konflikter. Den kunskapen hjälper oss också att inse när vi försöker lösa konflikter på ett dysfunktionellt sätt.

I de kärnvapenfria ländernas situation som gisslan under möjlig kärnvapen-användning utsätter kärnvapenländerna, genom sin våldspotential, kärnvapenfria länder och förmodligen även sina egna befolkningar för strukturellt våld.

Den vuxnes ansvar är, till skillnad från barnets, en väsentlig del i skeenden när det gäller att komma till rätta med våld och destruktivitet.

STRUKTURELLT VÅLD

Under det senaste decenniet har arbetet som ledde fram till FN:s konvention om ett förbud mot kärnvapen (TPNW) 2017 inneburit att de länder som är kärnvapenfria har kunnat gå från att vara *bystanders* (ett begrepp lånat från Staub, 2003) till att närma sig tillvaron som *standers*. Kärnvapenländerna har kritiserats för att så att säga sätta agendan. I de kärnvapenfria ländernas situation som gisslan under möjlig kärnvapen-användning (så länge kärnvapen existerar) utsätter kärnvapenländerna, genom sin våldspotential, kärnvapenfria länder och förmodligen även sina egna befolkningar för strukturellt våld.³

Som tidigare nämnts finns i de flesta samhällen ett rättsväsende som reglerar olika slags våld människor ställs inför. Så också mellan nationer och folkgrupper, manifesterat i internationella domstolar. Men det är uppenbart att något som reglerar eventuell kärnvapen-användning inte existerar. Att tillämpa förbud för att komma tillrätta med något är i sig inget självändamål.

Inom den psykologiska disciplinen arbetar man istället med att främja psykologisk utveckling, mognad och konfliktlösning. Men när det gäller kärnvapnen och människans oförmåga att hantera destruktiva projektioner har mänskligheten inte tid att vänta på att alla konflikter blir lösta, risken är för stor. Det är viktigt att TPNW snarast får träda ikraft så att det även på denna nivå finns ett regelverk.

SLUTSATSER

Volkans jakande svar på frågan om människan behöver fiender (se ovan) kan kännas komplicerat att ta till sig men han nämner också att psykologiska förändringar finns med i civilisationsprocessen, vilket innebär utveckling. Sådana förändringar borde kunna ses som medverkande i den normförändrande process som pågår i och med TPNW.

Även om nya forskningsresultat skulle framkomma som visar på en annan slutsats än det tidigare nämnda, kan argumentation som hävdar att kärnvapenavskräckning fungerar, anses hindra kärnvapenedrustning, då den hållningen så att säga bevarar status quo och inte främjar den pågående normbildningen som en väg att nå förändring.

Förhoppningsvis har denna artikel bidragit till att belysa ett antagande och en problematik som visserligen utgör ett dilemma för mänskligheten, men där kunskap om dessa processer ändå inger hopp om möjlighet till förändring.

Så länge kärnvapnen existerar är vi alla utsatta för ett strukturellt våld. Det man förstår kan man göra något åt. Vuxna människor i beslutsfattande positioner, särskilt på global nivå, behöver mot bakgrund av den kunskap artikeln förmedlar också ta ett större ansvar än hittills. Mänskligheten och vår gemensamma värld utvecklas ständigt. Undertecknad vill hävda att vi i den utvecklingen blir avsevärt hjälpta av ett globalt förbud mot kärnvapen. ❖

Noter

1. Terminologin är inte modifierad, detta för att ligga nära referenserna. Vissa termer kan anses starka. Men om man förstår att den tidiga psykologiska utvecklingen hos barnet är en naturlig process är det lättare att ta till sig terminologin.

2. Externalisering: förläggning av inre upplevelser till omvärlden. Utagerande av inre spänningar och konflikter i stället för hämning och bortträngning av dem.

Projektion: reaktionsmönster som består i att en person förlägger egna synsätt, motiv och känslor till en annan person, eller ser den egna gruppens synsätt, motiv och känslor även hos en annan grupp.

Förskjutning: förflyttning av reaktionerna till något annat än det som ursprungligen gav upphov till dem, alternativt isolering som bryter sammanhanget mellan tanke och känsla. (Natur och Kulturs psykologilexikon, Psykologiguiden.se)

3. Begreppet strukturellt våld tillskrivs den norske fredsforskaren Johan Galtung: "Structural violence is a term commonly ascribed to Johan Galtung, which he introduced in the article Violence, Peace, and Peace Research (1969). It refers to a form of violence wherein some social structure or social institution may harm people by preventing them from meeting their basic needs."

Referenser

Bronfenbrenner, U., 1961. The mirror image in Soviet-American relations. In: Christie, D. J., Wagner, R. V., DuNann Winter, D., Peace, Conflict and Violence: Peace Psychology for the 21st Century. New Jersey Pearson Education, 2001, p 4.

Christie, D. J., Wagner, R. V., DuNann Winter, D., Peace, Conflict and Violence: Peace Psychology for the 21st Century. New Jersey Pearson Education, 2001, p 4.

Fornari, F., 1966. The Psychoanalysis of war. In: Volkan, Vamik D., The Need to have Enemies and Allies: From Clinical Practice to International Relationships. New York, Jason Aronson, 1988, p. 18, 19.

Frank, J.D., 1967. Sanity and survival in the nuclear age. New York: Random House.

Jonas, E., Fritsche, I., Destined to Die but Not to Wage War: How Existential Threat Can Contribute to Escalation or De-Escalation of Violent Intergroup Conflict. October, 2013. American Psychologist Vol. 68, No. 7, 543-558

Mahler, M., 1968. In: Volkan, Vamik D., The Need to have Enemies and Allies: From Clinical Practice to International Relationships. New York, Jason Aronson, 1988, p. 17.

Milburn, T.W. 1961. The concept of deterrence: Some logical and psychological considerations. Journal of Social Issues, 17(3), 3-11.

Parens, H., 1979. In: Volkan, Vamik D., The Need to have Enemies and Allies: From Clinical Practice to International Relationships. New York, Jason Aronson, 1988, p. 19-20.

Staub, E., The Psychology of Good and Evil: Why Children, Adults, and Groups Help and Harm Others. Cambridge University Press 2003.

Spitz, R., 1957, 1965. In: Volkan, Vamik D., The Need to have Enemies and Allies: From Clinical Practice to International Relationships. New York, Jason Aronson, 1988, p. 17.

Volkan, Vamik D., The Need to have Enemies and Allies: From Clinical Practice to International Relationships. New York, Jason Aronson, 1988.

Wagner, Richard V., Psychology and the Threat of Nuclear War. May 1985 American Psychologist Vol. 40, No. 5, 531-535

Walsh, R., 1984. Staying alive: The Psychology of human survival. In: Wagner, Richard V., Psychology and the Threat of Nuclear War. May 1985 American Psychologist Vol. 40, No. 5, 531-535

White, R.K., 1966. Misperception and the Vietnam War. Journal of Social Issues, 22(3)

SVERIGE OCH FN:S KÄRNVAPEN-KONVENTION

– *nej idag, ja imorgon?* Av Sofia Tuvestad

Just när semesterdvalan hade lagt sig över landet meddelade regeringen att Sverige i dagsläget inte skriver under FN:s konvention om ett förbud mot kärnvapen, TPNW. Beskedet var menat att smyga under radarn men mötte stor kritik och blottade det stora engagemanget bland privatpersoner, aktivister och organisationer. Bland reaktionerna i sociala medier återkom framförallt två känslor: besvikelse och oförstående.

Miljöpartiet är missnöjda med beslutet och skrev i Aftonbladet: "Genom att Sverige inte ratificerar konventionen, signaleras att vi godtar att kärnvapenstaterna hotar världens befolkning med massförstörelsevapen. Det är en indirekt form av legitimering av upprustning och kärnvapeninnehav." Regeringen öppnar för att återbesöka frågan om TPNW efter vårens möte inom icke-spridningsavtalet. Läkare mot Kärnvapen har kilat in en bestämd fot i den springan och där tänker vi stanna tills det att en svensk underskrift är ett faktum.

EN DEBATT UTAN SLUT?

Regeringen menar att FN:s kärnvapenförbud saknar definitioner, bestämmelser om verifikation och tillräcklig länk till icke-spridningsavtalet. Kritiken har bemötts flera gånger av Svenska Läkare mot Kärnvapen, Röda Korset, Harvard Law School och andra experter både i Sverige och internationellt.

FN:s förbud mot kärnvapen har tydliga hänvisningar till NPT och syftar till att genomföra de nedrustningskrav i avtalet som under 50 år förblivit ouppfyllda. Kärnvapenförbudet innehåller bestämmelser om verifikation i form av IAEA:s säkerhetskontroller för att hindra att fler stater skaffar kärnvapen. Förbudet ställer samma minimikrav på kontroller

som icke-spridningsavtalet gör och länder som går med i kärnvapenförbudet ska behålla sina nuvarande rutiner med IAEA eller anta striktare rutiner.

Kärnvapen definieras inte i icke-spridningsavtalet eller i provstoppsavtalet från 1996. Istället används så kallad praxis, en gemensam förståelse i internationell rätt om vad som ska regleras när det handlar om kärnvapen. När FN:s kärnvapenförbud förhandlades fram menade majoriteten av staterna att det var klokt att behålla samma linje, bland annat för att inte underminera icke-spridningsavtalet.

STOR BESVIKELSE

Det är många som kopplar samman Socialdemokraterna med internationell nedrustning och reaktionerna på regeringens besked blev starka. SSU:s ordförande Philip Botström kände stor besvikelse och sa att han talade för många Socialdemokrater: "Hur man än vrider och vänder på det så är det uppenbart att regeringen viker ner sig i en principiellt viktig fråga".

Carina Ohlsson, riksdagsledamot och ordförande för S-kvinnor, var också kritisk och S-kvinnors har efter beskedet beslutat att fortsätta driva kärnvapenkonventionen. "Vi ger oss inte", kommenterade Ohlsson. S-studenters ordförande Malin Malm påminde om behovet av att Sverige skickar en signal i tider av upprustning. Malm var besviken och efterlyste att Sverige ska fortsätta kämpa för nedrustning, "precis som våra socialdemokratiska föregångare har gjort." Hon underströk att regeringen inte har stängt dörren och att även S-studenter kommer fortsätta kämpa för ett undertecknande av konventionen.

Röda Korset kommenterade att det är anmärkningsvärt att Sverige inte skriver under kärnvapenförbudet, inte minst givet vår tradition att stärka internationell rätt som ett viktigt verktyg i säkerhetspolitiken. Svenska FN-förbundets ordförande Annelie Börjesson sa att det är "helt fel signal vi ger omvärlden i det läge vi har idag med ökade satsningar på kärnvapen". Karin Wiborn, generalsekreterare för Sveriges kristna råd som samlar 26 kyrkor, sa att hon hade önskat en underskrift av avtalet.

PRESSADE SOCIALDEMOKRATER

Kanske är det för att beslutet är så svårt att förklara som kärnvapen gavs stor uppmärksamhet i statsminister Stefan Löfvens sommartal. Löfven presenterade argument som brukar användas till stöd för kärnvapenförbudet, men med den motsatta slutsatsen. Sverige måste "ta den chans vi har att samarbeta med stater och få kärnvapennationerna att påbörja den stora, breda, gemensamma nedrustningen som är nödvändig" sa statsministern och påminde lyssnarna om hur Sverige "gång på gång motbevisat de dysterkvistar som menar att ett folkglest land i norr, inte kan påverka världspolitiken."

Kraften i att de kärnvapenfria länderna går före är centralt i FN:s kärnvapenförbud. Konventionen kommer gradvis att förflytta makten från kärnvapenstaterna till den stora majoritet som valt en annan väg för sin säkerhet. Det är i den senare gruppen som Sverige hör hemma. ❖

HIROSHIMADAGEN 2019

▲ I sedvanlig ordning delades årets Anti-atombombsdiplom ut i Storkyrkan, Stockholm. Årets diplom delades ut till professor Thomas Jonter för hans bidrag till den svenska kärnvapendebatten.

Ceremoni Storkyrkan

För elfte året i rad ordnade SLMK på Hiroshimadagen den 6 augusti en manifestation för fred och nedrustning i Storkyrkan tillsammans med Stockholms domkyrkoförsamling. Talare i år var domkyrkokaplan Kristina Ljunggren, ärkebiskop emeritus KG Hammar och Läkare mot Kärnvapens vice ordförande Åsa Lindström. Årets Anti-atombombsdiplom delades ut till Thomas Jonter, professor i internationella relationer vid Stockholms Universitet. Thomas Jonter har bland annat forskat om hur Sverige till sist sa nej till en svensk atombomb. Han har som ordförande för svenska Pugwash lyft fram historiska och nedrustningspolitiska argument för att Sverige ska ansluta sig till FN-konventionen som förbjuder kärnvapen. Musik framfördes av Joakim Laksov, cello, och Martin Blomquist, orgel. Ett 70-tal personer deltog i manifestationen. Det blev en intensiv stämning av stark uppfordran för oss alla att delta i det fortsatta arbetet för en kärnvapenfri värld.

Leonore Wide

Göteborg

Offren för atombomberna över Hiroshima och Nagasaki hedrades traditionellt den 6 aug i Göteborg. Mötet arrangeras av Fredsam, samarbetsgruppen för Göteborgs fredsföreningar, där Yrkesgrupper mot kärnvapen, med SLMK, ingår. Vi höll till i Fredslunden. I år var antalet deltagare högre än vanligt, ca 80 personer, kanske på grund av ämnet: Förbud mot kärnvapen. Jazzmusiker för fred spelade som dom gjort sedan minst 30 år! Matilda Magnusson sjöng tre sånger med ett passionerat fredsbudskap. Den nyvalda ordföranden i IKFF Göteborg, Felicia Johansson, var huvudtalare och framhöll särskilt att dagens unga, hennes generation, inte vet nästan någonting om kärnvapen. Vi måste sprida kunskapen för att kunna bilda opinion!

Mötet antog ett uttalande där vi kräver att Göteborgs stad skall begära att regeringen skriver under FN-avtalet om förbud mot kärnvapen.

Mötet avslutades med en samling i Vasakyrkan, med klockringning klockan 20:15. Efter samlingen satte vi ljus vid Lejontrappan i centrala Göteborg.

Gunnar Westberg.

Örebro

I Örebro talade för andra gången en representant från Hiroshima vid ljusceremonin för atombombernas offer, vid Svartån på kvällen den 6 augusti. År 2004 talade Bun Hashizume, i år var det Akira Matsubaras tur, Akira är läkare och har bott i Örebro mer än femtio år. När bomben föll vistades han i ett skyddsrum i sin hemstad några mil från Hiroshima. Ett par dagar senare fälldes brandbomber över hans hemstad. Hans mor och mormor dog. Själv flydde han i eldhavet med sin lillebror på ryggen. Han var då tio år gammal.

Akira berättade om bakgrunden till atombombsanfallen mot japanska städer och det förödande resultatet.

I Japan är tranan lyckofågeln som lever länge. Akira Matsubara överlämnade en

▲ Aldrig mer Hiroshima, aldrig mer Nagasaki går parollen. Atombombsöverlevare menar att ingen ska behöva uppleva det hemska som de har blivit utsatta för.

Årets Anti-atombombsdiplom går till Thomas Jonter, professor i internationella relationer vid Stockholms Universitet

Motiveringen lyder:

*Thomas Jonter har forskat om kärnvapenfrågorna i många år. Hans kanske viktigaste insats är boken *The Key to Nuclear Restraint*, om hur Sverige till sist sade nej till eget atomvapen, till stor del tack vare fredsörelsens, särskilt kvinnorörelsens, insats.*

Thomas Jonter är inte bara forskare. Som tidigare medlem i Svenska Läkare mot Kärnvapens vetenskapliga råd och som nuvarande ordförande för Svenska Pugwash vill han stärka opinionen för en kärnvapenfri värld, och han pläderar kraftfullt för att Sverige ska ansluta sig till FN-konventionen som förbjuder kärnvapen.

Han påminner oss om att historien visat att det som från början verkade omöjligt till slut blev gjort.

Tack Thomas!

▲ Akira Matsubara överlevde atombomben över Hiroshima 1945, men drabbades hårt av de brandbomber som släpptes över hans hemstad den 8 augusti 1945.

vit trana och ett band med olikfärgade tranor, som han själv vikt.

Utdrag ur Akiras tal: "Jag skall berätta om en flicka som hette Sadako Sasaki. Hon bodde ca 1,6 km från bombens centrum, då hon var 2 år. Av tryckvågen flög hon iväg i huset, men kroppen var oskadd. Strax efter fick hon svartregn över sig. Hon växte upp och blev en duktig idrottare i skolan och hon ville bli idrottslärare. När hon gick i 6:e klass i grundskolan insjuknade hon i subakut leukemi, alltså

blodcancer. Efter 8 månaders vård dog hon.

I Japan finns en tradition att vika papper till tranor. Tranan är lyckofågeln som kan leva länge. Sadako fick 1000 pappersvikta tranor som present.

Tusen tranor betyder önskan om fred eller om ett tillfrisknande från sjukdom. Sadako hade också själv vikt många papperstranor. Men hennes önskan uppfylldes inte."

Ingrid Brånvall

Detta har hänt

ANN LINDE NY UTRIKESMINISTER

Det var i början av september som Margot Wallström meddelade att hon avgår som utrikesminister. Vi vill tacka Margot Wallström för hennes arbete och starka engagemang i kärnvapenfrågan under de år som hon varit utrikesminister. Wallström har lyft kärnvapenfrågan i Sverige i en tid då behovet varit stort. Genom initiativ så som folkrätts- och nedrustningsdelegationen, en ökad dialog med civilsamhället och personligt deltagande vid viktiga nedrustningsmöten har hon gett förnyad tyngd till kärnvapenfrågan.

Även om vi beklagar Sveriges nuvarande hållning i frågan om FN:s kärnvapenkonvention vill vi understryka vikten av att Sverige deltog i förhandlingarna och röstade ja till konventionen.

När riksdagen öppnade igen den 12 september meddelade statsminister

▲ I början av september meddelade Margot Wallström att hon avgår som utrikesminister. Wallströms efterträdare blev Ann Linde, tidigare utrikeshandelsminister. Vi önskar dig varmt välkommen till din nya tjänst Ann Linde, och vi ser fram emot gott samarbete i kärnvapenfrågan!

Stefan Löfven att Ann Linde, tidigare utrikeshandelsminister samt EU- och handelsminister, blir ny utrikesminister. Linde har bekräftat att regeringens linje om kärnvapen ligger fast samt att nedrustning fortfarande är en prioriterad fråga för regeringen.

ÖPPET STYRELSEMÖTE I LUND

Lördagen 7 september bjöd Svenska Läkare mot Kärnvapen in till en eftermiddag i Lund med öppna föreläsningar om kärnvapen och nedrustning. Föreläsare var Karin Olofsdotter, studentpastor i Västerkyrkan i Lund och engagerad i fredsfrågor, som pratade om Kyrkornas arbete för fred och nedrustning; Gunnar Westberg, mångårig medlem i SLMK och styrelseledamot, talade om klimateffekter av kärnvapenkrig samt nya kärnvapendoktriner i USA och Ryssland; den tredje föreläsaren var Christer Jönsson, professor emeritus vid Statsvetenskapliga institutionen, Lunds universitet som har forskat bland annat om internationell förhandling och diplomati. Han talade om varför det enligt hans mening är så svårt att avskaffa kärnvapnen. Det

var en lyckad eftermiddag med bra diskussioner och kloka inspel från både föreläsare och publik.

ICAN TRÄFFAR AP-FONDERNA

Tre av AP-fonderna (AP1, 2 och 4) har under året meddelat att de slutar investera i kärnvapen. Vi välkomnar dessa beslut och har tillsammans med ICAN besökt AP2 och AP4 med Nobelmedaljen för att tacka och visa uppskattning för att dessa fonder har valt bort kärnvapen.

ICAN:S CHEF PÅ SVERIGEBESÖK

I mitten av september reste ICAN:s chef Beatrice Fihn till Dalarna där hon bland annat träffade tre gymnasieskolor för att prata om kärnvapennedrustning och tron på förändring. Beatrice och elever blev intervjuade i Sveriges Radio P4. Den 11 oktober deltog Beatrice i ett samtal med Nobelmuseet i Stockholm med titeln Nyfiken på nedrustning. Samtalet handlade om kärnvapen, nedrustning och ICAN:s arbete med FN:s konvention om ett förbud mot kärnvapen, som också var en av anledningarna till att ICAN tilldelades Nobels fredspris.

▲ Sofia Tuvestad lämnade över fredspriset till Marta, huvudpersonen i Bertha von Suttners bok *Ned med vapnen!* Bertha von Suttner tilldelades Nobels fredspris 1905 för sitt fredsfrämjande arbete.

NOBELMEDALJEN PÅ LÅN TILL STADSTEATERN

Under augusti och september återvände Stadsteaterns hyllade pjäs *Ned med vapnen!* till Folkets hus i Årsta. Pjäsen är en dramatisering av Stina Oscarson i regi av Nora Nilsson. *Ned med vapnen!* är baserad på Bertha von Suttners bok med samma namn, om nedrustningsaktivisten Marta som för en brinnande kamp mot krig och för nedrustning. Vid pjäsens nypremiär deltog kampanjen ICAN genom Läkare mot Kärnvapen. Vi var på plats för att låna ut vår fredsprismedalj till Robert Fux som spelar Marta. "Fredspriset är för mig en viktig påminnelse om att kampen för nedrustning och antimilitarism måste föras i alla rum, på alla nivåer, mellan alla människor" sa Robert Fux i ett pressmeddelande. Medaljen återlämnades till Läkare mot Kärnvapen under den sista föreställningen av pjäsen den 14 september.

S-KVINNOR FORTSÄTTER ATT GÅ FÖRE

Under debatten om det svenska kärnvapenprogrammet på 1950- och 60-talet var S-kvinnor en stark röst mot svenska kärnvapen. Även idag fortsätter S-kvinnor att vara en tydlig röst mot massförstörelsevapen och för nedrustning. Under förbundets kongress i augusti krävde de att regeringen undertecknar

och ratificerar FN:s kärnvapenförbud. S-kvinnor menar kärnvapen, vid sidan av klimatet, är det största hotet mot mänskligheten.

SLMK I MEDIA

Under året har kärnvapenfrågan debatterats hett i media. Både vi i Svenska Läkare mot Kärnvapen och ICAN har deltagit i debatten. Från årsskiftet fram till början av september har vi syns i 78 artiklar, blivit omnämnda i 12 artiklar samt skrivit 30 uttalanden och pressmeddelanden.

(S)-SIDOORGANISATIONER I GEMENSAMT KRAV

I september gick Olof Palmes Internationella Center, Socialdemokrater för tro och solidaritet, Socialdemokratiska studentförbundet, SSU, S-kvinnor och HBT-Socialdemokrater Sverige ut i ett gemensamt krav om att regeringen borde skriva under FN:s konvention om ett förbud mot kärnvapen. Det visar att kampen inom Socialdemokraterna fortsätter trots regeringens besked i somras att Sverige inte i dagsläget skriver under förbudet.

FRAMGÅNGAR FÖR ICAN I VÄSTAFRIKA

Nyligen möttes västafrikanska stater tillsammans med Röda Korset, organisationen ECOWAS (Economic Community of West African States) och ICAN för att diskutera hur FN:s kärnvapenkonvention kan bidra till nedrustning. Mötet handlade bland annat om hur kärnvapenkonventionen stärker NPT och bidrar till FN:s globala hållbarhetsmål. Flera västafrikanska stater säger sig nu göra sig redo för anslutning till FN:s kärnvapenkonvention.

http://www.icanw.org/campaign-news/west-african-nations-push-for-entry-into-force-of-nuclear-ban-treaty/?fbclid=IwAR1SiiZSlYxr3HZ-eR74MaasU4TP2qHj6Rjtkf5F_XVXJSq_mhWyYqIkjn8

På gång

FÖRSTA UTSKOTTET

I oktober möts staterna inom generalförsamlingens första utskott vid FN i New York. Efter en inledande högnivåkonferens delas församlingen upp i de olika utskotten där det första utskottet hanterar frågor om nedrustning och internationell säkerhet, inklusive nedrustningsfrågor. Tillsammans kan staterna hitta kompromisslösningar eller nå konsensus kring frågor och tillsammans försöka enas om normer för hur man ska agera i olika frågor. Just nu är mötet i första utskottet särskilt intressant på grund av de ökade riskerna kring kärnvapen och den allt mer intensiva debatten som pågår globalt.

ICAN-MÖTE I PARIS

I mitten av februari anordnar ICAN ett civilsamhällesforum i Paris. De två dagarna kommer vara fullspäckade av aktiviteter, seminarier och workshops med fokus kärnvapen, nedrustning och FN:s kärnvapenförbud. Håll utkik på hemsidan, slmk.org, för mer information.

Tips

SUCCÉ FÖR NY KÄRNVAPENFILM

I mitten av oktober släppte internationella Röda Korset filmen *What if We Nuke a City?* i samarbete med YouTube-kanalen *Kurzgesagt* som är känd för sina animerande filmer.

Videon visar vad som händer om ett enda kärnvapen träffar en stad. Den slutar i en uppmaning om att stödja FN:s kärnvapenförbud.

INTERNATIONELL UTBLICK

INF-AVTALET – USA TESTAR TIDIGARE FÖRBJUDNA ROBOTAR

Den 18 augusti meddelade det amerikanska försvarshögkvarteret Pentagon att de testat en medeldistansrobot som fram tills nyligen var förbjuden under INF-avtalet. Testet genomfördes bara några veckor efter att INF föll samman på grund av att både USA och Ryssland lämnat avtalet. Rysslands och USA:s agerande kan få katastrofala konsekvenser. Vi ser en ny kapprustning och de närmsta åren blir avgörande för att vända situationen. Experter från Bulletin of the Atomic Scientists menar att risken för en global kärnvapenkatastrof nu är lika stor som under kalla kriget på 1950-talet, bland annat för att mer "användbara" kärnvapen utvecklas och sänker tröskeln för kärnvapenkrig.

USA:s försvarsdepartement kommenterade att data och lärdomar från robottestet den 18 augusti kommer att användas i USA:s framtida utveckling av militär medeldistanskapacitet.

<https://www.defense.gov/Newsroom/Releases/Release/Article/1937624/dod-conducts-ground-launch-cruise-missile-test/source/GovDelivery>

POLITIKER I UPPROP MOT KÄRNVAPENUPPRUSTNING

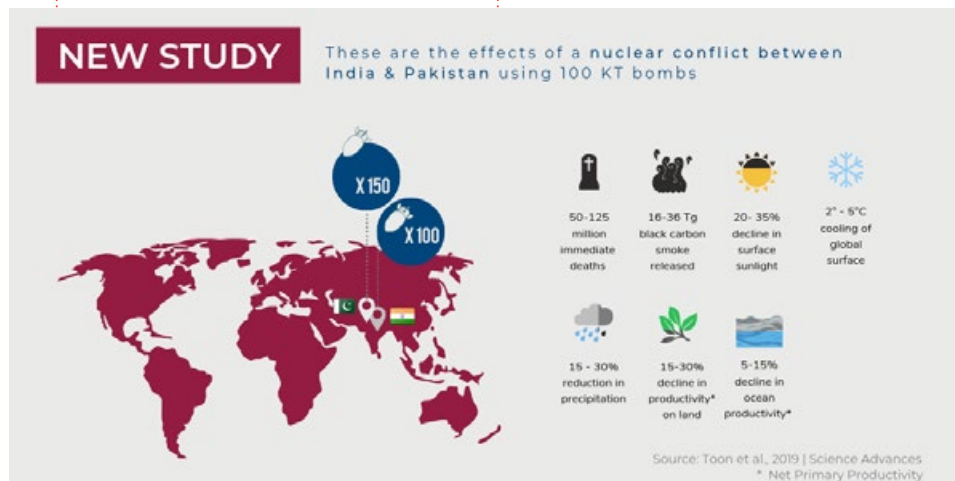
Sveriges tidigare statsminister Ingvar Carlsson är en av de över 100 tidigare politiker, diplomater och militärer i Europa som inför årets möte i FN:s generalförsamling har skrivit under ett upprop om de ökade riskerna kring kärnvapen. Uppropet är ett initiativ av European Leadership Network. Risken för att kärnvapen används är större idag än tidigare. Även risken för olyckor ökar, på kort tid har det skett två olyck-

or i Ryssland kopplade till kärnvapen. Den första var en kärnvapenbestyckad miniubåt som började brinna med konsekvensen att 12 militärer dog. Den andra olyckan var i samband med ett misslyckat vapentest där 7 personer dog och 7 personer ska ha skadats allvarligt. Även strålning ska ha läckt ut från platsen.

<https://www.europeanleadershipnetwork.org/group-statement/group-statement-on-nuclear-arms-control/>

I scenariot använder Pakistan 150 kärnvapen och Indien använder 100 kärnvapen mot städer samt ytterligare 85 kärnvapen mot icke-urbana mål, så som militära mål, under en veckas tid. Konsekvenserna skulle bli följande:

- Mellan 50 och 125 miljoner människor skulle dö omedelbart. Det är 2,5 gånger fler än alla som dog över hela världen under andra världskriget.
- Rök från bränderna skulle utlösa

NY STUDIE OM KÄRNVAPENKRIGETS KLIMATKONSEKVENSER

I början av oktober släppte klimatforskarna Owen B Toon, Alan Robock et al en ny studie om kärnvapenkrigets klimatkonsekvenser. Studien är mycket mer omfattande än tidigare studier som forskarna genomfört, men tar fortfarande exemplet Indien-Pakistan för att bekräfta och utveckla resultatet. Utfallet av studien visar att ett kärnvapenkrig mellan Indien och Pakistan skulle få enorma globala konsekvenser, värre än vad som tidigare har presenterats. Detta beror främst på de eldstormar som skulle uppstå vid bombningar av mångmiljonstäder.

massiv klimatstörning, minska solljuset med 20 till 35% och minska den globala temperaturen med 4 ~ 8°C.

- Nederbörden skulle minska med 15-30 % globalt, med ännu mer allvarliga förändringar regionalt: medan nordöstra och mellersta USA skulle kunna förlora upp till 50% av sin nederbörd, skulle regn praktiskt taget upphöra över Indien och centrala Kina.
- Det skulle ta mer än ett decennium för temperaturer och nederbörd att återgå till det normala.
- Minskningen i solljus och nederbörd skulle allvarligt skada produktion av mat och därmed hela den globala livsmedelskedjan. Två miljarder människor hamnar i risk för svält.

<https://advances.sciencemag.org/content/5/10/eaay5478>

FORTSATT ORO KRING IRANAVTALET

I början av september gick Iran för tredje gången sedan i våras ut med information om att landet avser bryta mot ytterligare regler i det kärntekniska avtalet (JCPOA). Det handlar bland annat om att Iran enligt egen utsago tänker påbörja utveckling av centrifuger för anrikning av uran, något som varit förbjudet under JCPOA. Huruvida Iran verkligen avser försöka utveckla kärnvapenkapacitet är dock osäkert – flera experter ser utspelen som ett steg i Irans press på de europeiska staterna i avtalet om kompensation för landets ekonomiska förluster till följd av USA:s sanktioner. Hittills har Frankrike, Tyskland och Storbritannien tydligt uttalat sitt fortsatta stöd för JCPOA trots att USA har lämnat avtalet. SLMK fortsätter att följa och informera om utvecklingen.

ÅTERIGEN AVBRUTNA KÄRN- VAPENSAMTAL MELLAN USA OCH NORDKOREA

Den 5 oktober träffades förhandlare från USA och Nordkorea i Stockholm för att fortsätta dialogen om Nordkoreas kärnvapenprogram. Samtalen mellan parterna har pågått sedan 2018 men har inte lett till några konkreta resultat. Mötet i Stockholm avbröts i förtid av Nordkorea som menade att USA inte kom med något nytt till förhandlingsbordet. Nordkorea vill se lättade ekonomiska sanktioner och kan i utbyte tänka sig att fortsätta avstå från att provspränga kärnvapen. Detta skulle enligt forskare innebära att Nordkorea skulle bli en erkänd kärnvapenstat, något som omvärlden inte skulle gå med på. Nordkorea har under senaste tiden provskjutit missiler, men det är fortfarande oklart om dessa missiler kan bära kärnvapen.

Vad som händer nu är fortfarande oklart. Enligt Nordkorea har USA på sig fram till årsskiftet att komma med nya konkreta förslag för fortsatta förhandlingar.

<https://www.dn.se/nyheter/sverige/ann-linde-bekraftar-samtal-i-stockholm-mellan-nordkorea-och-usa/>

KINA VISAR UPP NYA KÄRN- VAPEN

Det var under Kinas 70-års firande av landets kommunistiska styre som de visade upp sina nya kärnvapenbestyckade missiler. Det handlar bland annat om en interkontinental ballistisk missil, Dongfeng 41, som sägs ha en räckvidd på 1500 mil och skulle kunna nå New York. Enligt forskare ska en sådan missil

kunna bära 10 kärnvapen vilket innebär en större sprängkraft och större sammanlagd skada. Forskare menar att detta system endast är menat att avskräcka – men frågan är om avskräckningsteorin verkligen fungerar.

<https://www.svt.se/nyheter/utrikes/foi-expert-om-kinas-nya-karnvapen-de-har-en-avskrackande-effekt?fbclid=IwAR0KRsvuDQ2lxMbd47vvZELxpCTxCuFMVJB8DA44KPW23LxX14oKhYMZo>

Krönika

Av Inge Axelsson

VINKLAD ENMANS- UTREDNING BAKOM SVERIGES BESLUT ATT INTE SIGNERA TPNW

Den 7 juli 2017 godkände 122 länder i FN 'the ban treaty', förbudet mot kärnvapen (*the Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons, TPNW*). Två veckor senare kommenterades TPNW på SIPRI:s hemsida av Tarja Cronberg. Hon prisade överenskomsten: "Avtalet är ett framtidsinriktat, normativt avtal som gör kärnvapen olagliga och stigmatiserar dem." (---) "Det klassiska argumentet att Icke-spridningsavtalet 'är det enda avtalet vi har' håller inte längre." (---) "Ytterligare tryck kommer att läggas på kärnvapenstaterna för att visa framsteg med nedrustning." (Min översättning från engelskan.)

Några månader senare tillkännagavs att ICAN skulle få Nobels fredspris. SIPRI-chefen Dan Smith var positiv till priset som han betecknade som highly appropriate.

Men när regeringen valde utredare för hur Sverige skulle hantera TPNW så valde man Lars-Erik Lundin som dömde ut avtalet. Doktor Tarja Cronberg och doktor Lars-Erik Lundin är båda *Distinguished Associate*

Fellows vid Stockholm International Peace Research Institute, SIPRI. Vad skulle hänt om Cronberg och Lundin bytt plats? Jag gissar att Lundin inte skulle välkomna utan kritisera TPNW på SIPRI:s hemsida medan Cronberg skulle rekommendera regeringen att ansluta Sverige till TPNW.

Att två forskare på samma institution drar diametralt olika slutsatser från samma fakta är vanligt och ibland fruktbart. Just därför är enmansutredningar förkastliga. Uppdragsgivaren kan välja utredare efter vilket resultat som man vill ha. Den svenska TPNW-utredningen blev *cherry-picking*: fakta godkändes eftersom de var emot TPNW medan andra fakta förtegs eftersom de var för TPNW.

År 1958 skrev författaren Sara Lidman om kärnvapen (citerad av Stina Oscarson): "Vi har inte rätt att lägga ett så tungt ansvar på en ensam man. Vi har inte rätt att låta några ensamma män bestämma om den här saken." Just så är det. Det är orimligt att svensk säkerhetspolitik grundas på en extremt vinklad enmansutredning. ❖

Referenser

Cronberg, Tarja. After 72 years, nuclear weapons have been prohibited. www.sipri.org 21 July 2017.

Oscarson, Stina. Smaka på ordet – kärnvapenparaply. www.etc.se 1 mars 2019.

Smith, Dan. SIPRI statement on the 2017 Nobel Peace Prize. www.sipri.org 6 October 2017.

ORGANISATIONER MOT KÄRNVAPEN

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN – SLMK

Vi är den svenska sektionen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) som är en bred internationell organisation med 150 000 medlemmar, som har en kärnvapenfri värld som gemensamt mål. I Sverige är vi idag nästan 2 500 läkare och medicinstudenter som är medlemmar. Dessutom har vi associerade medlemmar från yrkesgrupper som liksom läkare vill värna liv och hälsa, nämligen tandläkare, forskare, ingenjörer, sjuksköterskor, sjukgymnaster och biomedicinska analytiker.

Både Svenska Läkare mot Kärnvapen och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om vapnens medicinska effekter.

Som medlem får du tidningen Läkare mot Kärnvapen 4 gånger/år. Det är den enda svenska tidskriften om kärnvapen.

Vårt arbete finansieras till ca 60% av medlemsavgifter. Utan detta stöd skulle vi inte kunna agera så självständigt och vetenskapligt trovärdigt som vi gör idag. En stark röst för de humanitära och medicinska nedrustningsargumenten är nödvändig i dagens kärnvapendebatt. Vi är den rösten, tack vare en engagerad läkarkår. Medlemsavgiften är 290 kr/år för läkare och 200 kr/år för associerade medlemmar. Alla studenter betalar 100 kr/år. Bankgiro 901-0901.

Du hittar oss på webben: www.slmk.org eller facebook.com/SLMK.1981

Som associerad medlem deltar du i verksamheten och har samma förmåner som ordinarie medlemmar, med den enda skillnaden att du inte kan inneha en styrelsepost.

INTERNATIONELL KAMPANJ FÖR ETT KÄRNVAPENFÖRBUD

I Sverige medverkar sexton stora freds- och miljöorganisationer i ICAN som drivs av initiativtagaren Svenska Läkare mot Kärnvapen.

www.icanw.org | facebook.com/icanw.org | [Twitter @nuclearban](https://twitter.com/nuclearban)

DANSKE LÆGER MOD KERNEVÅBEN - DLMK

Bestyrelsen består af: Klaus Arnung (formand), Niels Dahm (kasserer), Alexandra Schou (International Councillor), Adeel Riaz Ahmed (web-master), Povl Revsbech (sekretær) og Sarah Byberg. Bent Pedersen er revisor.

DLMK, e-mailadresser och telefonnummer:

Alexandra Schou, København, alixschou@hotmail.com
Niels Dahm, Faaborg, 62618361, dahm@avernak.dk
Povl Revsbech, Brabrand, 86264717, povl.revsbech@gmail.com
Adeel Riaz Ahmed, Albertslund, 23370484, adeel165@yahoo.com
Klaus Arnung, Vedbæk, 45661181, k.arnung@dadlnet.dk
Sarah Byberg, København, 50247452, sabyberg@gmail.com

KANSLI

Tillförordnad generalsekreterare

Clara Levin
076-017 38 69
clara.levin@slmk.org

Ekonomi- och medlemsansvarig

Jane Földes
08-400 204 83
jane.foldes@slmk.org
medlem@slmk.org

Policyrådgivare

Sofia Tuvestad
sofia.tuvestad@slmk.org

Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norr tullsgatan 45
113 45 Stockholm

Kassör

Klas Lundius
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Håkantorpsmölla
281 91 Perstorp
klas.lundius@slmk.org

Bli medlem!

Bli en del av den globala läkar-rörelsen för en kärnvapenfri värld! Genom att bli medlem visar du ditt stöd för arbetet och stärker den humanitära rösten i kärnvapendebatten. Sätt in medlemsavgiften på BankGiro 901-0901 eller Swisha till 1239010901 och mejla till medlem@slmk.org.

Läkare: 290 kr / år
Läkarstuderande: 100 kr / år
Associerad medlem 200 kr/ år
Associerad student 100 kr / år

Har du frågor om ditt medlemskap eller vill göra en adressändring? Skicka ett mejl till medlem@slmk.org.

Du hittar oss på webben:
www.slmk.org
facebook.com/SLMK.1981
Instagram: [@lakaremotkarnvapen](https://www.instagram.com/lakaremotkarnvapen)
Twitter: [@IPPNWSweden](https://twitter.com/IPPNWSweden)

TESTAMENTERA FÖR EN KÄRNVAPENFRI VÄRLD

Att testamentera hela eller delar av sin kvarlåtenskap till Svenska Läkare mot Kärnvapen innebär ett meningsfullt och djupt uppskattat bidrag till arbetet för en säkrare värld som är fri från kärnvapen.

Genom att upprätta ett testamente kan Du förmedla ett budskap som lever kvar och gör skillnad i läkarrörelsen fortsatta kamp mot kärnvapen. Vi är djupt tacksamma för de gåvor som föreningen får från personer som valt att skriva in Svenska Läkare mot Kärnvapen i sitt testamente.

Tänk på att det är din vilja som ska gälla – ingen annans. Det är viktigt att du själv i lugn och ro tänker igenom ditt testamente utifrån från vad du själv vill och önskar bidra till.

Svenska Läkare mot Kärnvapen är medlem i Giva Sverige (tidigare FRII). Du kan vara helt trygg i att vi hanterar testamentsgåvor på ett omsorgsfullt och korrekt sätt. Vi omfattas av kvalitetsarbete för insamlingsorganisationer vilket inkluderar etiska riktlinjer, ekonomisk redovisning samt intern kontroll och effektivitet. Vidare följer vi de etiska riktlinjer som Giva Sverige ställt upp för hanteringen av testamentsgåvor. På Giva Sveriges hemsida finns dessa riktlinjer beskrivna och där finns även en mall för upprättande av testamente. <https://www.givasverige.se>

tryggt
givande
givasverige

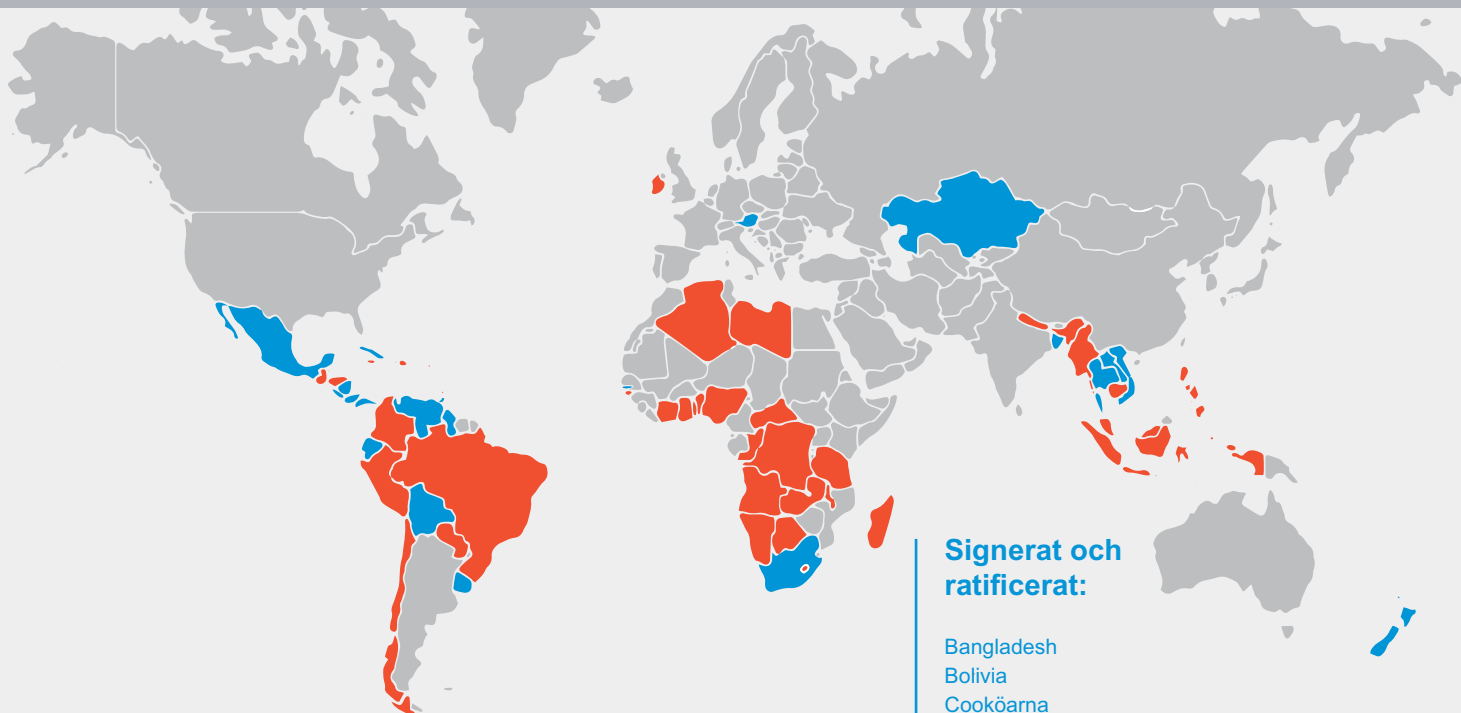
Om Du beslutar dig för att testamentera hela eller delar av din kvarlåtenskap till Svenska Läkare mot Kärnvapen så görs det genom att Du uppger föreningens organisationsnummer 812000-2202 när testamentet upprättas. Du är varmt välkommen att kontakta föreningens kansli för mer information: telefon 08-400 20 483 eller e-post info@slmk.org.

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN

Avsändare:
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norrullsgatan 45
113 45 Stockholm
Sweden

TPNW 21 oktober 2019

Signerat:

Algeriet
Angola
Antigua och Barbuda
Benin
Botswana
Brasilien
Brunei
Centralafrikanska republiken
Chile
Colombia
DR Kongo
Dominikanska republiken
Elfenbenskusten
Fiji
Filippinerna
Ghana
Grenada
Guatemala
Guinea-Bissau
Honduras
Indonesien
Irland
Jamaica
Kambodja

Kap Verde
Komorererna
Lesotho
Libyen
Lichtenstein
Madagaskar
Malawi
Malaysia
Myanmar
Namibia
Nepal
Nigeria
Paraguay
Peru
Republiken Kongo
St Kitts & Nevis
São Tomé och Príncipe
Seychellerna
Tanzania
Togo
Tuvalu
Zambia
Östtimor

Signerat och ratificerat:

Bangladesh
Bolivia
Cooköarna
Costa Rica
Dominica
Ecuador
El Salvador
Gambia
Guyana
Kazakstan
Kiribati
Kuba
Laos
Maldiverna
Mexiko
Nicaragua
Nya Zeeland
Palau
Palestina
Panama
St Lucia
Saint Vincent och Grenadinerna
Samoa
San Marino
Sydafrika
Thailand
Trinidad & Tobago
Uruguay
Vanuatu
Vatikanstaten
Venezuela
Vietnam
Österrike